

Remissyttrande

Näringsdepartementet
Avdelningen för näringsliv, enheten för marknad och konkurrens
103 33 Stockholm

N2020/02353/MK

Promemorian *Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare*

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om den angivna promemorian. Här följer våra synpunkter.

Kortfattat om förslaget

Enskilda näringsidkare som har förlorat omsättning i sin näringsverksamhet som följd av covid-19-krisens effekter, föreslås kunna få ett ekonomiskt stöd. Stöd kommer att kunna ges för perioderna mars-april, maj och juni-juli 2020. Storleken på stödet beräknas genom att perioden 2020 jämförs med motsvarande månad/månader 2019. Minskningen i omsättning måste ha varit så gott som uteslutande orsakad av covid-19-krisens effekter.

För att stöd ska kunna beviljas måste näringsidkarens nettoomsättning ha understigit, som andel av nettoomsättningen för referensperioden 2019, 70 procent (för mars-april), 60 procent (maj) respektive 50 procent (juni-juli). Vidare krävs att näringsidkaren bedriver verksamhet i Sverige, är godkänd för F-skatt och hade en omsättning på minst 200 000 kr föregående räkenskapsår, samt inte är i konkurs eller har näringsförbud.

Stödet kan omfatta 75 procent av det faktiska omsättningstappet. Maximalt kan en stödberättigad näringsidkare få 48 000 kr i stöd för mars-april, 24 000 kronor för maj och 48 000 kr för juni-juli, alltså maximalt 120 000 kr per näringsidkare. Lägsta möjliga stödsumma är 2000 kr, 1 000 kr respektive 2 000 kr för de tre stödperioderna.

Ansökan om omsättningsstöd ska ske på ett formulär som kommer att vara tillgängligt genom Boverkets e-tjänst. Beslut om omsättningsstöd fattas av länsstyrelsen och betalas ut av Boverket. Ansökan ska innehålla de uppgifter som länsstyrelsen behöver för att kunna fatta beslut om stöd, bland annat ett utdrag ur bokföringen för de aktuella månaderna, och ska lämnas på heder och samvete. Ansökningsperioden föreslås bli 29 oktober 2020 till och med 31 januari 2021.

Företagarnas övergripande inställning

Inledningsvis vill Företagarna betona att det är välkommet att ett stöd för enskilda näringsidkare nu införs. Företagarna har sedan i våras återupprepat framfört att enskilda näringsidkare som drabbats ekonomiskt av covid-19-krisens effekter måste kunna ges någon typ av stöd.

Enligt SCB:s Företagsregistret var det i november 2019 i Sverige drygt 604 000 personer som bedrev näringsverksamhet. Antalet näringsidkare som lämnar in deklARATION för enskild näringsverksamhet är ännu högre, 764 000 individer 2017. Ungefär 80 procent av näringsidkarna bedriver aktiv näringsverksamhet (och 20 procent passiv näringsverksamhet).¹ Detta gör enskild näringsverksamhet till Sveriges vanligaste företagsform.

De enskilda näringsidkarna har haft begränsad möjlighet att ta del av flera av de stödåtgärder riktade till företag och företagare som regeringen och riksdagen har infört sedan covid-19-krisen bröt ut i mars i år. Stöd vid korttidsarbete kan inte lämnas till enskilda näringsidkare (eller delägare i handels- eller kommanditbolag) då dessa inte är anställda i sin verksamhet.² Det utesluter enskilda näringsidkare från detta korttidsstöd, till skillnad från ensamföretagare med aktiebolag, som kan erhålla stödet.

Omställningsstödet, som infördes i juni och som i skrivande stund föreslås förlängas, är tekniskt sett möjligt för enskilda näringsidkare att söka. Förhållandevis få enskilda näringsidkare har dock kunnat ta del av omställningsstödet, vilket konstateras i promemorian (s. 14). Ca 5 000 enskilda näringsidkare har sökt omställningsstöd. Endast fyra procent av det utbetalda omställningsstödet har gått till företag utan anställda (per 2020-09-18).³ Det finns flera tänkbara, potentiellt samverkande, skäl till detta: att enskilda firmor har låga fasta kostnader (vilket omställningsstödet beräknas på), kravet på omsättning och revisorsintyg, att ansökningsperioden låg under sommarmånaderna. I promemorian (s. 31) beräknas ca 46 000 enskilda näringsidkare uppfylla de föreslagna villkoren för omsättningsstöd.

Företagarnas ståndpunkter om förslaget

Generellt tillstyrker Företagarna promemorians förslag om ett omsättningsbaserat stöd riktat till enskilda näringsidkare.

Stödet som föreslås är utformat med omställningsstödet som förlaga. Av både principiella och praktiska skäl är Företagarnas ståndpunkt vad gäller det nu föreslagna stödet likaså grundad i de synpunkter vi har framfört i våra remissyttranden avseende omställningsstödet (Fi2020/02322/S1, 2020-05-25) respektive förlängningen av omställningsstödet (Fi2020/03582/S1, 2020-09-21).

Särskilt vill Företagarna framhålla följande:

- Företagarna avstyrker att kravet på omsättningstapp är högre för de senare stödperioderna. 30 procent, det vill säga samma nivå som gäller för mars-april, bör gälla även för maj-juli.

¹ SOU 2020:50, s. 59

² <https://tillvaxtverket.se/om-tillvaxtverket/information-och-stod-kring-coronakrisen/korttidsarbete/sa-fungerar-korttidsarbete.html>

³ <https://www.foretagarna.se/nyheter/riks/2020/september/omstallningsstodet-ska-forlangas--men-vem-har-fatt-det-hittills/>

- Vidare anser Företagarna att varje månad ska vara en separat stödperiod. Det redovisas i promemorian inga godtagbara skäl till varför mars-april och juni-juli ska vara sammanslagna perioder. Tvärtom är sannolikheten att stödet kommer de stödbehövande företagen till del på ett mer träffsäkert sätt större om varje månad är en egen ansökningsperiod.
- De enskilda stödperioderna bör inte ha tak för möjligt stöd. Taket för totalt maximalt stöd per näringsidkare, 120 000 kr, bör gälla oavsett månad. Om en stödberättigad näringsidkare exempelvis har haft ett omsättningstapp på 100 000 kr för maj 2020 jämfört med maj 2019 bör denne kunna erhålla 75 000 kr i stöd för maj, och inte enbart 24 000 kr som enligt förslaget (och samtidigt kommer samma näringsidkare endast kunna erhålla som mest 45 000 kr totalt för övriga månader).
- Liksom för omställningsstödet är vår inställning att ett krav på en viss omsättning föregående räkenskapsår inte fyller någon praktisk funktion. Gränserna för minsta utbetalningsbara stödbelopp och takbeloppet för maximalt stöd utgör rimliga avgränsningar.
- De ekonomiska effekterna av covid-19-krisen var på intet sätt över i augusti. Företagarna anser därför att omsättningsstöd ska kunna sökas även för augusti, och augusti vara en separat stödperiod. Taket för maximalt stöd bör då också höjas till 144 000 kr.

Det framgår inte av promemorian varför Boverket och länsstyrelserna har valts som handläggande myndigheter, i stället för t.ex. Skatteverket, som administrerar omställningsstödet. Regeringen måste försäkra att adekvat kompetens och resurser finns inom Boverket och länsstyrelserna för att hantera ansökningar om omsättningsstöd skyndsamt.

Det bör noteras att delägare i handelsbolag inte kommer att omfattas av det föreslagna stödet. Regeringen bör utreda dessa företagens behov av anpassade stödinsatser.

Patrick Krassén
Skattepolitisk expert
Företagarna

Daniel Wiberg
Tf. samhällspolitisk chef
Företagarna